

ارتقاء و توامندسازی سکونتگاه های غیر رسمی، رهیافت دستیابی به توسعه پایدار شهری

مهناز اکبری^{*}، شهناز اکبری^۲

۱- دانشگاه آزاد اسلامی، واحد تهران مرکزی، باشگاه پژوهشگران جوان و
نخبگان، تهران و ایران

استان تهران، شهرستان دماوند، کدپستی: ۳۹۷۱۶۷۶۳۸۳، پست الکترونیک:
ma29.akbari@yahoo.com

۲- دانشجوی کارشناسی ارشد مردم شناسی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران
مرکزی

استان تهران، شهرستان دماوند، کدپستی: ۳۹۷۱۶۷۶۳۸۳، پست الکترونیک:
Akbari4562@yahoo.com

چکیده

توسعه پایدار به عنوان شعار اصلی هزاره سوم
ناشی از اثرات شهرها بر گستره محیط زیست و
ابعاد مختلف زندگی انسانی است. شهرها به
عنوان عامل اصلی ایجاد کننده ناپایداری در
جهان به شمار می روند. شهرها به صورت منفرد و
جزا و بدون در نظر گرفتن ارتباطات عناصر
آنها با دیگر، نه می توانند پایدار بمانند و
نه می توانند به پایداری جهان کمک نمایند. بر
این اساس با توجه به پیچیدگی ذاتی شهرها و
ابعاد مختلف تأثیرگذاری آنها، شناخت عوامل
اصلی و کلیدی در جهت دستیابی به پایداری شهری
ضروری به نظر می رسد. امروزه بدليل توسعه
سریع شهری و رشد ستایان شهرنشینی به نوعی در
تمامی شهرهای جهان با پدیده حاشیه نشینی و
سکونتگاه های غیر رسمی به عنوان یکی از عوامل
مهم و تأثیرگذار بر پایداری شهرها روبرو
هستیم. در این مقاله سعی بر آن است که با
استفاده از روش تحقیق اسنادی-کتابخانه ای ضمن
بررسی مؤلفه های پایداری در این پدیده رایج
به رهیافتی برای پایداری شهرها دست پیدا
کنیم. نتایج حاصل از این پژوهش نشان می دهد،
وجود سکونتگاه های غیر رسمی که یکی از آثار و
پیامدهای توسعه فیزیکی ناموزون و نامتعادل
شهری است، چالشی برای توسعه پایدار به حساب
می آید، اما با بکارگیری سیاست ارتقاء و
توامندسازی این نوع سکونتگاه ها، می توان به
رهیافت مطلوبی جهت دستیابی به توسعه پایدار
شهری رسید.